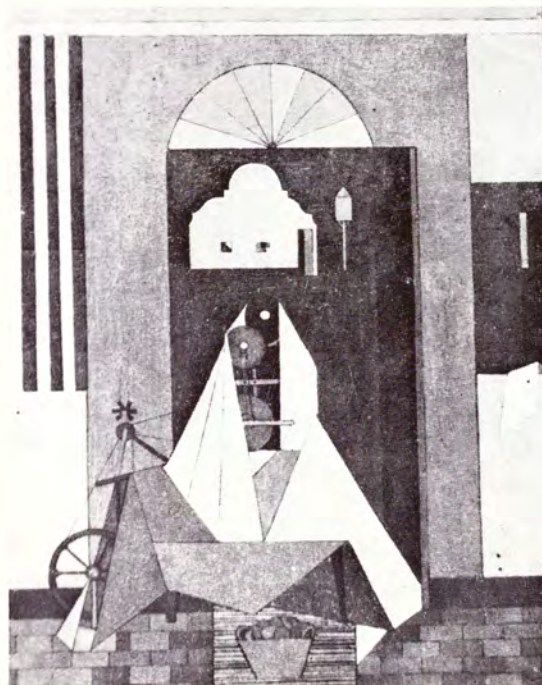

TIVADAR VANJEK SLIKE

Galerija likovnih umetnika Vojvodine
Bulevar Maršala Tita 9, Novi Sad
1. XI—15. XI 1971.

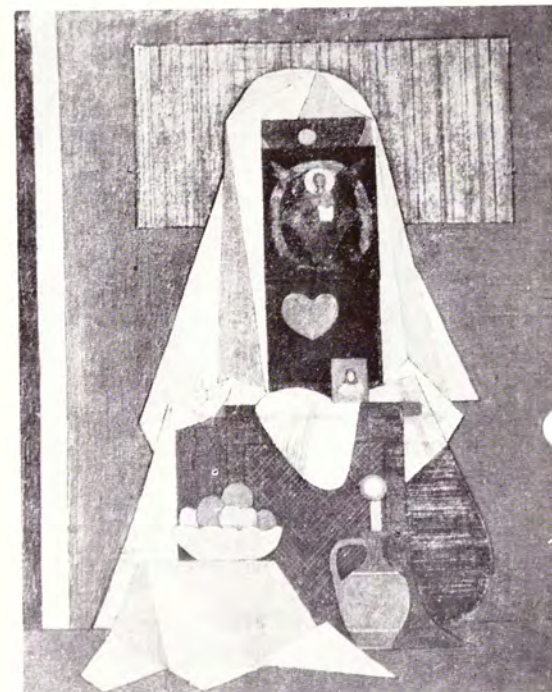

Nevesta

Pred Vanjekovom slikom najpre će bogati sklop materijala učiniti da verujemo u njeno plemenito trajanje u vremenu i prostoru da bi zatim cela daleka prošlost navrla ustreljalo kroz kitnjasto opredmećenje uspomena. Ovo delo utemeljeno je karakterom koji mnogo zahteva i doseže, koji vlada svim slojevima slike, zreloom tehnikom stvaranom uporno i razumno, maštom koju nadgleda i u strogoj disciplini vodi putevima izuzetne osećajnosti.

Sluteći duhovne dimenzije trajanja, Vanjek je na početku negovao tihe atmosfere oko fasada i među stvarima i zaneseno slušao mnogoglasje panonskih sutona, nijansirao otegle čutljive dokolice, razabirao smisao koji je zaostao iz davnina. U slici se oživljavalo jedno sećanje, možda na detinjstvo, kad stvara žive svoj čarobni šareni život iščekujući našu pažnju ili skrivene po uglovima u polumraku čine neke tajne. To je, dakle, prošlost otvarala kutije zaborava i zbunjivala nas dekorisanim okvirom zagonetnog viđenja detinjstva. Zadržano lutanje traje i Vanjek nastoji da ostvari novo viđenje ravnice koja je davala svojim likom dovoljno podsticaja za utemeljenje i preobražaje njegove umetnosti.

U nemiru pred novim sadržajima Vanjekova slika napreže svoje strukture da ostvari još neku harmoniju i lepotu. Ali ono što u Vanjekovom slučaju predstavlja sliku ostaje i dalje temelj i čvrsto vezivo za materijalizovanje svih novih radoznalosti i ideja. Ta-

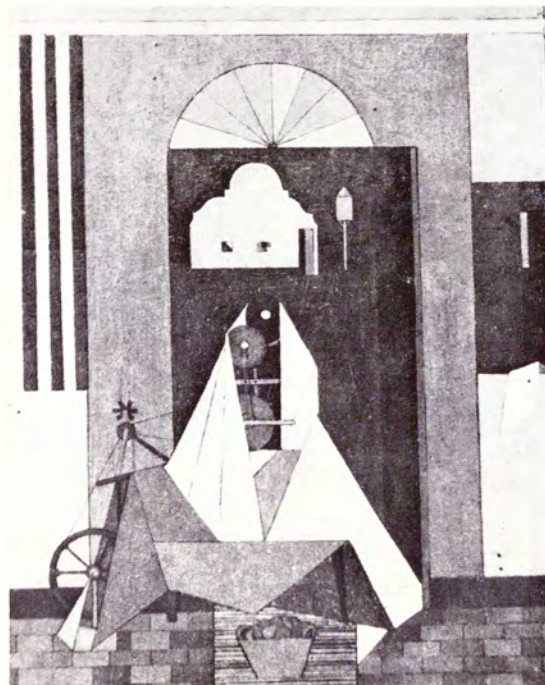
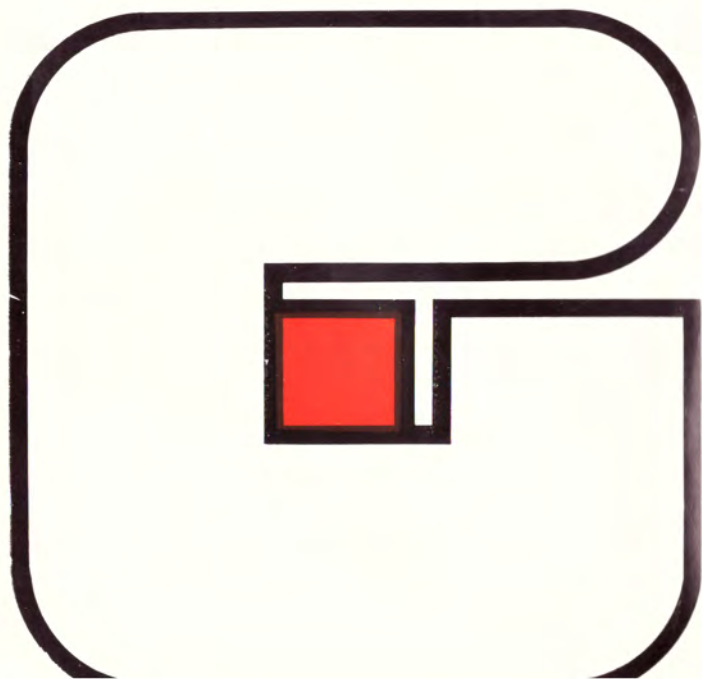

Sećanje

ili učiniti jasnijom njegovu umetnost, ali ne mogu preinačivati tu isuviše raširenu i neophodnu plemenitost. Pred iznenadnim uzbuđenjem Vanjek želi iskušavanje nedirnutih mogućnosti slike, ne da negira, već da potvrdi ranije koncepte. To je njegovo bde-nje nad slikom u kojoj se potpuno doznao, čije je strukture predano sačinjavao i čiju emotivnu i formalnu neminovnost oseća jednako sada kao i na početku. Svako pomeranje makar i u fragmentarnim problemima slike Vanjek čini sabrano i postupno, kroz duga i strpljiva prilagođavanja — zato u njegovim slikama nema nanosa kolebljivih sila preinaka. Smisao Vanjekove slike ostvaruje se sada u ovom viđenju poetske strane stvari koja je i zagonetka u čoveku o suštinskim humanim vrednostima. To viđenje kao kroz san i preko granice uobičajenog u svetu oko nas Vanjek ne čini više u zanesenosti iznenađenog, već posle trezvenog rasuđivanja u kome se i verovalo i neverovalo i dugo ostajalo pred pitanjima ljudskih sudbina. U moru ljudskih iskušenja Vanjek razabira istinu da su među stvarima ostale plemenite ljudske odluke da trajanje daju svoj lik i osećanje. Ali njegovo gledanje kroz fizionomijsku do-setku o predmetu je i saučestvovanje prijatelja koji voli i udubljuje se, koji zastaje da otkrije ono pored čega se obično prolazi. Njegov pogled otkriva, da bi nas obradovao i valjda poučio, da ispod kore svakađšnjice sjaje skriveni smislovi lepote čiji saučesnici možemo biti i mi možda već danas ili svakako sutra.

TIVADAR
VANJEK
SLIKE

Galerija likovnih umetnika Vojvodine
Bulevar Maršala Tita 9, Novi Sad
1. XI—15. XI 1971.

Nevesta

Sećanje